

## Hafnia 1872—97.

»Ved Dansk Livsforsikrings-Aktieselskab Hafnias Femogtyve-Aars-Jubilæum« er Titlen paa et af Direktør, Dr. J. P. Gram forfattet Skrift, der giver et interessant Bidrag til Livsforsikringsvæsenets Historie i Danmark efter 1871.

Initiativet til Stiftelsen af dette Selskab, der efterat det paa Generalforsamlingen den 20. April 1872 var blevet konstitueret, og som aabnede sit Kontor den 22. Maj 1872 i den samme Gaard, hvor det endnu har Lokale, og som det nu selv ejer, er taget af dets endnu virkende Forretningsfører C. J. Ramm. Denne Mand, af Fødsel Slesviger, var i sin Tid kommen til København for at aftjene sin Værnepligt, var derefter gaaet over i Militæretaten som Underofficer og havde gjort Felttoget med i 1864 ved 18. Regiment. Efter Krigen søgte han at supplere sin beskedne Løn — han avancerede efterhaanden til Stabssergent — ved Extraarbejde, og en Tidlang arbejdede han saaledes for et fransk Livsforsikrings-selskab, der særligt ihærdigt agiterede for at erhverve Kunder i Danmark. Hans Arbejde i dette Selskabs Tjeneste blev vel ikke af lang Varighed; men det var dog langt nok til at aabne hans Blik for det Meningsløse i, at den Forretning, der her dreves, skulde gaa til Udlandet i Stedet for at blive hos hjemlige Instituter. Og for den praktiske Mand var der fra denne Tanke ikke langt til Handling. Han henvendte sig allerede i 1869 til C. E. Fenger, dengang Formand i Livsforsikringsanstaltnes Direktion, for at interessere ham for at faa Livsforsikringsanstalten til at indrette sig paa at optage en aktiv

## Hafnia 1872—97.

»Ved Dansk Livsforsikrings-Aktieselskab Hafnias Femogtyve-Aars-Jubilæum« er Titlen paa et af Direktør, Dr. J. P. Gram forfattet Skrift, der giver et interessant Bidrag til Livsforsikringsvæsenets Historie i Danmark efter 1871.

Initiativet til Stiftelsen af dette Selskab, der efterat det paa Generalforsamlingen den 20. April 1872 var blevet konstitueret, og som aabnede sit Kontor den 22. Maj 1872 i den samme Gaard, hvor det endnu har Lokale, og som det nu selv ejer, er taget af dets endnu virkende Forretningsfører C. J. Ramm. Denne Mand, af Fødsel Slesviger, var i sin Tid kommen til København for at aftjene sin Værnepligt, var derefter gaaet over i Militæretaten som Underofficer og havde gjort Felttoget med i 1864 ved 18. Regiment. Efter Krigen søgte han at supplere sin beskedne Løn — han avancerede efterhaanden til Stabssergent — ved Extraarbejde, og en Tidlang arbejdede han saaledes for et fransk Livsforsikrings-selskab, der særligt ihærdigt agiterede for at erhverve Kunder i Danmark. Hans Arbejde i dette Selskabs Tjeneste blev vel ikke af lang Varighed; men det var dog langt nok til at aabne hans Blik for det Meningsløse i, at den Forretning, der her dreves, skulde gaa til Udlandet i Stedet for at blive hos hjemlige Instituter. Og for den praktiske Mand var der fra denne Tanke ikke langt til Handling. Han henvendte sig allerede i 1869 til C. E. Fenger, dengang Formand i Livsforsikringsanstaltnes Direktion, for at interessere ham for at faa Livsforsikringsanstalten til at indrette sig paa at optage en aktiv

Konkurrence med de udenlandske Selskaber, der efterhaanden arbejdede sig stærkt ind i Landet, medens vor egen kongelige Anstalt forblev bureaukratisk stiv. Fenger var ikke tilbøjelig til at gaa ind paa den ham ubekendte Mands Projekter og anbefalede ham med ironisk Overlegenhed at lave sig en Livsforsikringsanstalt selv, hvis han ønskede sine vilde Ideer realiserede. Ja, endog paa et senere Tidspunkt, da Ramm ikke længere stod ene, men ønskede at gøre endnu et sidste Forsøg paa at stille den kgl. Anstalt i Spidsen for Agitationen, blev han af dennes Forretningsfører, Hertzsprung, afvist med en vis Haan.

Men Fengers Optræden var saa langt fra at knække Ramms Mod, at den tværtimod bevirkede, at han for Alvor gav sig til at tænke over, hvorledes et dansk privat Livsforsikringsinstitut skulde indrettes. Og det lykkedes ham virkelig »at lave sig en Livsforsikringsanstalt«, — dog ved tre Andres aktive Medvirken. Disse hans tre Medstiftere var Overretssagfører C. A. de Fine Skibsted (hvem han havde lært at kende under Krigen, idet Skibsted som Sekondlieutenant havde gjort Feltoget med ved samme Regiment, hvor Ramm stod som Underofficer), nuværende Professor, Dr. T. N. Thiele (en god Bekendt af Skibsted) og Departementschef Benzon-Buchwald. Disse fire Mænd repræsenterede da den praktiske Agitation, den juridiske Viden, den matematiske Sagkundskab og den højere Administration. Benzon-Buchwald, der bl. a. indlagde sig stor Fortjeneste ved at skaffe Selskabet den fornødne Garantikapital, døde allerede i 1877, men de andre Stiftere virke den Dag i Dag utrættede i Selskabets Tjeneste.

Ikke længe efter »Hafnia« fremstod endnu et privat

dansk Livsforsikringselskab, da Brandforsikringselskabet »Danmark« oprettede en gensidig Livsforsikringsafdeling, der begyndte sin Virksomhed d. 1. Okt. 1872, og vi havde altsaa nu tre, ganske vist forskelligt organiserede Livsforsikringsinstituter: en Statsanstalt, et Aktieselskab og et gensidigt Selskab. Først i 1892 blev de danske Livsforsikringsinstituter forøgede med et nyt, »Gensidig dansk Livsforsikringsforening Fremtiden« i Aalborg, og i 1896 oprettedes yderligere »Dansk Folkeforsikringsanstalt« og »Dan«. (I Juni 1897 er yderligere blevet konstitueret »Nordisk Livsforsikrings-Aktieselskab af 1897«).

Hvorledes disse danske Selskaber efterhaanden have arbejdet Livsforsikringen op, ses af nedenstaaende Oversigt over Beløbet af de tegnede Forsikringssummer i Millioner Kroner ved Udgangen af de anførte Aar:

	1871	1876	1881	1886	1891	1896
	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.	Mill. Kr.
Statsanstalten	20,3	28,7	35,6	41,5	50,1	c. 64,5
Hafnia . . . .	—	9,7	15,2	24,7	34,8	47,5
Danmark . . .	—	2,0	4,5	7,8	11,6	16,8
Fremtiden . .	—	—	—	—	—	c. 5,0

Hvorledes Forholdene forøvrigt har stillet sig for Hafnia i de forløbne 25 Aar, derom giver Jubilæumsskriftet fortræffelig Oplysning.

»Alumina« 1872—96; Arbejderforhold m. m.

Aktieselskabet »Alumina« har i Anledning af sit nylig fejrede 25-Aars-Jubilæum udsendt en Beretning, af hvilken følgende Data hidsættes:

Af de to Fabriker, som ejes og drives af Aktieselskabet, blev Fajancefabriken Alumina anlagt i 1863 paa Kristianshavn af Hr. August Schiött. Efter fire Aars Forløb, under hvilke han assisteredes af Hr. W. Edwards, som iøvrigt indtil sin Død i 1894 ledede den daglige Drift af Fajancefabriken, afgik Hr. Schiött ved Døden og efterlod Fabriken til nuværende Oberst v. Beck. Som Medejer optoges da Hr. Philip Schou. I 1868 blev Fabriken efter et Magelæg med Fabrikant E. Nobel flyttet til sin endelige Plads paa Frederiksberg. Efterat Kommandør V. F. Koefoed var indtraadt som Parthaver, overdrog man i Begyndelsen af 1872 Fabriken til et Aktieselskab, der konstituerede sig d. 4. April 1872 med en Kapital af 800,000 Kr. Henimod Slutningen af 1882 købte Selskabet af Hr. G. A. Falck Den kgl. Porcelænsfabrik og udvidede i denne Anledning sin Kapital til 1,2 Millioner Kr. For Porcelænsfabriken blev der opført ny Bygninger og Ovne ved Siden af Fajancefabrikens, og et Udsalgslokale indrettedes paa Amagertorv.

Medens Fajancefabriken med nogle Svingninger stadig har udvist et godt Resultat, har det kostet en haard Kamp at føre Porcelænsfabriken igennem, saaledes at der skaffedes en passende Omsætning. I de senere Aar har Forholdene dog stillet sig heldigt for Porcelænsfabriken, og Udstillingerne 1888 i København, 1889 i Paris og 1893 i Chicago har været velkomne

Lejligheder til at vinde Publikums Interesse i Ind- og Udland, særligt for de kunstneriske Retninger, hvori den har været Banebryder.

For Aktieselskabets samlede Virksomhed i de forløbne 25 Aar kan gives følgende Regnskab i runde Tal:

Indtægter.....	Kr. 15,982,000
Udgifter:	
Samlede Lønninger i Danmark .....	Kr. 6,970,000
Kul og Raamaterialier .....	— 3,734,000
Reparationer og diverse Omkostninger —	1,573,000
Depoterne i Paris og New-York .....	— 143,000
Butiken i København .....	— 439,000
Renter af Prioriteter og anden Gæld..	— 736,000
	<hr/>
	— 13,595,000
Overskud.....	Kr. 2,387,000
som er fordelt til:	
Afskrivninger paa Aktiva .....	Kr. 409,000
Reserve- og Forstærkningsfond .....	— 362,000
	<hr/>
Ialt Oplægning.....	— 771,000
Tantiømer .....	Kr. 170,000
Udbytte til Aktionærerne.....	— 1,446,000
	<hr/>
	— 2,387,000

Udbyttet til Aktionærerne har været i Gennemsnit  $5\frac{2}{3}$  pCt. af Aktiekapitalen.

I 1896 udgjorde de samlede Lønninger i Danmark 420,000 Kr., og i dette Aar betalte Udlandet 170,000 Kr. for Varer, medens begge Fabriker Alt i Alt for Kul, Materialier, Reparationer og Butiker kun betalte Udlandet c. 150,000 Kr.

For Selskabets Aktier noteredes Køber-Kursen paa Københavns Børs i Begyndelsen af hvert Aar saaledes:

1873.....	106	1886.....	89
74.....	102	87.....	85
75.....	102	88.....	90
76.....	90	89.....	96
77.....	75	90.....	101
78.....	38	91.....	93
79.....	45	92.....	91
80.....	70	93.....	88
81.....	103	94.....	91
82.....	108	95.....	107
83.....	118	96.....	118
84.....	117	97.....	138
85.....	114		

Over det lønnede Personale d. 31. Decbr. 1896 og det af dette Personale tjente Antal Arbejdsaar gives sluttelig følgende Oversigt:

	Mænd	Kvinder	arbejdet mindst			Samlet Antal Arbejdsaar	
			15 Aar	20 Aar	25 Aar	ialt	pr. Person
Adm. Direktør.....	1	»	»	»	1	29	29
Kunstnerisk Direktør....	1	»	»	»	»	12	12
Sekretær og Bogholder..	2	»	1	»	»	25	13 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
Kasserer.....	1	»	»	»	1	32	32
Funktionærer i Fabrik og Butiker.....	14	»	7	6	»	182	13
Funktionærer i Fabrik og Butiker.....	»	1	»	»	»	5	5
Arbd. og Lærl. i Fajance	131	»	50	31	11	1573	12
do. do.	»	65	15	10	3	570	8 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>
Arbd. og Lærl. i Porcelæn	86	»	31	19	11	1106	12 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>
do. do.	»	98	7	4	3	528	5 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
Medhjælpere i de forsk. Butiker.....	6	6	1	»	»	80	6 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
	242	170	112	70	30	4142	10

Mænd og Kvinder.....	412
Medhjælpere, lønnede af Arbejderne	47

Ialt Beskæftigede... 459

Dette synes jo ganske tilfredsstillende, og Selskabet har da vel Grund til at slutte sin Beretning med følgende Ord: »At af det hele Personale mere end en Fjerdedel har haft en Tjenestetid af mindst 15 Aar, mere end en Sjettedel af mindst 20 Aar og over 7 pCt. af over 25 Aar, samt at de alle have tjent i Gennemsnit 10 Aar, tiltrods for en Forøgelse i de allersidste Aar af Kvinderne i Porcelænsfabriken, tør man betragte som et godt Vidnesbyrd om Tilfredshed med Fortjenesten og med Forholdene i Almindelighed. Fabrikernes Bestyrelse udtaler med Glæde, at den ikke behøver et flinkere, flittigere og mere velsindet Personale end det, som den nu arbejder sammen med, for efter Evne fremdeles at gøre sin Gerning til Gavn for Aktieselskabet og Fædrelandet«.

A. P.-St.

---